

Hrvatska
28. članica
Europske unije

Republika Hrvatska
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Hrvatska
28. članica
Europske unije

Hrvatska će 1. srpnja 2013. postati **dvadeset i osma članica Europske unije** i uz Grčku, koja je u Uniju ušla 1981. godine, jedina je država koja sama ulazi u EU.

Naš je put trajao više od dvanaest godina. Formalno smo ga započeli 2001. godine potpisivanjem **Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju**, nastavili podnošenjem zahtjeva za članstvo 2003. godine. Status kandidata dobili smo 2004., a iduće - 2005. započeli smo pregovore koje smo završili u lipnju 2011. i iste godine u prosincu potpisali **Ugovor o pristupanju Europskoj uniji**.

U siječnju 2012. godine održan je drugi, nakon onog o neovisnosti 1991., državni referendum na kojem je 66% građana reklo DA hrvatskom članstvu u Europskoj uniji. A, nakon što je dvadeset i sedam država članica u svojim parlamentima ratificiralo naš ugovor, 1. srpnja 2013. postajemo punopravna članica čime ćemo ostvariti svoj strateški cilj i najveći uspjeh nakon uspostave hrvatske države.

U dvadeset i dvije godine postali smo međunarodno priznata samostalna država, obranili smo svoj teritorij i postali **članica NATO-a i Europske unije**. Ostvarili smo ono što su generacije prije nas samo sanjale.

U Europsku uniju ulazimo pripremljeni kao niti jedna zemlja prije nas. Niti jedna država prije nas nije imala mjerila za otvaranje i zatvaranje poglavlja. Naši su pregovori sadržavali veći broj poglavlja nego što ih je imala i jedna država prije. Hrvatska je prva zemlja koja je imala posebno poglavlje – pravosuđe. Time smo stvorili standarde i mjerila za zemlje koje će doći u budućim krugovima proširenja, ali stvorili smo i temelje za ocjenjivanje stanja pravosuđa ostalih zemalja članica što je veliki doprinos i za funkcioniranje same Europske unije.

Što se **mijenja** i što je **novo** za hrvatske građane od 1. srpnja 2013.?

1. **Putovanje** u zemlje članice Europske unije samo s **osobnom iskaznicom**, ali onom izdanom nakon 1. siječnja 2003. godine.
2. Ukoliko posjedujete **Europsku karticu zdravstvenog osiguranja** imate pravo na sve hitne zdravstvene usluge na teret HZZO-a kao i građani države u kojoj ste se zatekli, odnosno u kojoj ste se ozlijedili ili razboljeli. Primjerice, ako budete morali na hitnu operaciju dok se nalazite u drugoj državi članici, Europska zdravstvena iskaznica pokrit će vam troškove operacije odnosno liječenja. Europsku karticu zdravstvenog osiguranja besplatno izdaje HZZO svakoj osiguranoj osobi koja to zatraži.
3. **Studiranje** pod istim uvjetima u bilo kojoj državi članici EU kao i studenti državljani te države članice.
4. Pozivanje službe za hitne slučajeve putem **broja 112**, koje je dostupno u cijeloj Europskoj uniji 24 sata dnevno, potpuno je besplatno.
5. **Slobodna kupovina** u bilo kojoj zemlji članici Unije **bez plaćanja carina**. Nema carine ni za robu naručenu poštanskim putem iz bilo koje druge države članice EU.
6. Kao građani Europske unije u trećim zemljama, hrvatski građani imat će **pravo na konzularnu zaštitu** veleposlanstva ili konzulata bilo koje druge države članice EU-a, pod istim uvjetima kao i državljani te zemlje, ukoliko u toj državi Hrvatska nema službenog predstavništva.
7. Hrvatski građani moći će ishoditi **europsku vozačku dozvolu** i dobiti registarske pločice s oznakom EU-a. Nove vozačke dozvole koje izgledom i veličinom podsjećaju na osobnu iskaznicu zamijenit će stare najkasnije do 2033. godine.
8. Vaš će **kućni ljubimac** sa svojom putovnicom, u kojoj su evidentirana cijepljenja, moći nesmetano putovati unutar EU-a. Ljubimci također moraju imati i mikročip koji očitava informacije o vlasniku.

9. Ako artikl koji ste kupili ne izgleda ili ne radi onako kako je predstavljeno ili ako nije zadovoljavajuće kvalitete, imate pravo zamijeniti ga bez dodatnih troškova, odnosno tražiti povrat novca ako se zamjena ne može obaviti u razumnom roku.
10. Ako živite u nekoj od zemalja EU-a imate **pravo glasa i kandidiranja na lokalnim i europskim izborima** koji se održavaju u toj zemlji, uz iste uvjete koji vrijede za njezine državljane.
11. Ako sklopite brak na području bilo koje države članice EU-a automatski će se priznavati u svim ostalim članicama.
12. **Razgovori** mobilnim telefonima u **roamingu bit će jeftiniji**. EU je uvela ograničenje cijena roaminga: unutar EU (bez PDV-a) i od 1. srpnja 2013. iznosit će najviše 0,24 eura po minuti odlaznog poziva, 0,07 eura po minuti dolaznog poziva, 0,08 eura po SMS-u te 0,45 eura po megabajtu za prijenos podataka.
13. Ako kao radnik ili kao umirovljenik budete boravili u drugoj državi članici dulje od 5 godina u kontinuitetu imat ćete pravo na **dobivanje stalnog boravišta**.
14. Veća prava na **naknadu u slučajevima kašnjenja vlakova ili zrakoplova**. U slučaju gubitka prtljage avioprijevoznik će nadoknaditi do 1223 eura po komadu prijavljene prtljage, a željeznica do 330 eura po komadu ako ne možete dokazati vrijednost, a do 1300 eura po komadu ako možete dokazati vrijednost izgubljene prtljage primjerice slikom, računima i ostalim dokazima.
15. **Kupiti automobil** u bilo kojoj državi članici **bez plaćanja carine**. PDV ćete platiti ako kupujete novi automobil ili rabljeni od ovlaštenog prodavača, ako kupujete od privatne osobe, nema PDV-a. Platit ćete trošarinu.
16. **Hrvatski će jezik postati 24 službeni jezik Europske unije** što znači da ćete se svim institucijama, agencijama i ostalim tijelima EU-a moći obraćati na hrvatskom jeziku.

Hrvatska u
Europskoj
uniji

Nacionalni identitet „Ujedinjeni u različitosti“ moto je Europske unije u kojoj se poštuje i promiče raznolikost nacionalnih identiteta država članica. To znači da će i Hrvatska svojim jedinstvenim nacionalnim identitetom i posebnostima obogatiti europsku raznolikost, a Hrvatski će državljani u Uniji steći identitet građana EU-a. Naš nacionalni identitet neće biti ni potisnut niti nadomješten europskim identitetom. Upravo suprotno, hrvatski će ga identitet dopuniti i obogatiti, a **hrvatski će jezik postati službeni jezik Europske unije**, ravnopravan ostalima.

Kao europski građanin svaki hrvatski državljani ima pravo slobodno putovati i živjeti na području svih država članica. Imat će pravo glasa na lokalnim izborima u bilo kojoj državi članici u kojoj živi, moći će dobiti zaštitu veleposlanstva bilo koje države članice (ukoliko nema hrvatskog veleposlanstva) u svim državama nečlanicama EU-a.

Nacionalni suverenitet Hrvatska, kao članica EU-a **aktivno sudjeluje u donošenju odluka na europskoj razini**, pri čemu vlastite interese može zastupati bolje nego što bi to bio slučaj da je ostala izvan Unije. U Vijeću EU-a, koje je uz Europski parlament zakonodavac Europske unije, pri raspodjeli glasova između država članica vodilo se računa da države s većim brojem stanovnika imaju veći broj glasova, ali ne strogo proporcionalno, pa je raspodjela glasova više prilagođena državama s manjim brojem stanovnika. Tako, na primjer, Njemačka (koja ima 80 milijuna stanovnika) ima 29 glasova, dok Danska, Irska, Litva, Slovačka i Finska imaju po 7 glasova, koliko ima i Hrvatska. Dakle nema bojazni da će Hrvatska biti preglasana ili da će njeni interesi biti zanemareni. Može se reći da je Hrvatska, kao i druge zemlje s manjim brojem stanovnika, zapravo na dobitku, ako pogledamo zastupljenost u Vijeću EU-a. Hrvatska je također zastupljena u drugim tijelima EU-a, i to sa 12 zastupnika u Europskom parlamentu te, kao i druge članice jednim povjerenikom u Europskoj komisiji, po jednim sucem u Sudu Europske unije i Revizorskom sudu, a guverner Hrvatske narodne banke predstavljat će Hrvatsku u skupštini Europske središnje banke.

Financije **Hrvatska postaje neto primateljica proračunskih sredstava EU-a, tj. više će iz Unijina proračuna primati nego što će u njega uplaćivati.** Takvo je iskustvo novih država članica EU-a, koje su također neto primateljice. Ta su sredstva namijenjena regionalnom razvitku, prometnoj infrastrukturi, zaštiti okoliša, upravljanju granicom, poljoprivredi, uključivši izravna plaćanja poljoprivrednicima. Za uspješno korištenje europskih sredstava potrebno je sudjelovanje svih sektora: poduzetnika koji će se javljati kao dobavljači i pružatelji usluga na projektima, ali i kao izravni korisnici sredstava za svoje projekte; neprofitnih organizacija; poljoprivrednih gospodarstava; jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, državnih institucija. Učinkovito i kontrolirano trošenje tih sredstava pridonijet će pozitivnim trendovima rasta i razvoja gospodarstva, društva i zemlje u cjelini.

Gospodarstvo Hrvatsko gospodarstvo imat će velike koristi od članstva naše zemlje u Europskoj uniji. **Slobodan pristup europskomu tržištu od 500 milijuna potrošača** omogućit će poduzetnicima konkurentnije uvjete poslovanja te sniziti izlaznu cijenu proizvoda. Ulaskom u EU otvorit će se i nova radna mjesta u konkurentnim poduzećima i s njima povezanim granama gospodarstva. Članstvo u EU za Hrvatsku znači **sigurnost, jednaka pravila i okvire poslovanja za strane investitore**, što će utjecati na njihovo povećanje. Sve te promjene ubrzat će gospodarski razvoj Hrvatske te pridonijeti višem životnom standardu i boljoj kupovnoj moći hrvatskih građana. Iskustva u prvim godinama članstva novih članica Europske unije, kao što su Češka, Poljska, Slovačka i druge države koje su 2004. postale članicama EU-a, pokazuju gospodarski rast, rast BDP-a i izvoza te stvaranje novih radnih mjesta. Na primjer, prosječni BDP po glavi stanovnika u novim članicama porastao je sa 40% prosjeka starih, razvijenijih članica 1999. godine na 52% 2008. godine, čime se postupno smanjuju razlike u razvijenosti između zapadne i istočne Europe.

Poljoprivreda Ulaskom u EU Hrvatska se ne mora odreći svojih tradicionalnih proizvoda, kao što su slavonski kulen i šljivovica, paški baškotin, istarski pršut, vino dingač i drugi tradicionalni proizvodi, **niti će nestati običaji kolinja ili pečenja rakije za vlastite potrebe**. Hrvatski poljoprivrednici mogu iz proračuna EU-a očekivati izravna plaćanja te potpore za uređenje tržišta i ruralni razvoj. Iskustva novih članica EU-a pokazuju da su takvi primici, uz otvaranje velikog europskog tržišta njihovim poljoprivrednim proizvodima povećali prihode poljoprivrednika, u nekim slučajevima višestruko. Kada je riječ o poljoprivrednom zemljištu, Hrvatska je u pregovorima dogovorila prijelazno razdoblje u trajanju od 7 godina od dana pristupanja Europskoj uniji, tijekom kojega strani državljani neće moći kupiti poljoprivredno zemljište u Hrvatskoj, a to će se razdoblje, bude li opravdane potrebe, moći produžiti još 3 godine.

Obrazovanje i mladi Članstvo u EU-u nudi mogućnost **raznovrsnijeg obrazovanja i veće mobilnosti mladih**, putem korištenja programa EU-a namijenjenih obrazovanju, znanosti i istraživanju, kao što je na primjer program Erasmus. Također, povećat će se i gospodarske prednosti za mlade poduzetnike i zaposlenike koje se stječu otvaranjem tržišta Europske unije za hrvatske proizvode te poboljšanjem njihove kvalitete i konkurentnosti. Osim toga, širi se prostor zapošljavanja mladih putem veće mobilnosti radne snage koju omogućuje unutarnje tržište Europske unije, a time i stjecanje radnog iskustva koje se onda može korisno primijeniti kod kuće.

**Europska
unija**

Europska unija je nadnacionalna zajednica nastala **kao rezultat suradnje i procesa integracije započete 1951. godine između 6 europskih država**, nakon čega je uslijedilo pet valova proširenja. Europska unija danas ima 27 država članica, a šestim krugom proširenja i ulaskom Hrvatske, 1. srpnja 2013., Unija će imati 28 država članica. Desetljećima ta je europska integracija bila poznata pod nazivom Europska zajednica, no nakon promjena nastalih stupanjem na snagu Lisabonskog ugovora, od 2009. godine koristi se pojam Europska unija.

Države članice Europske unije: Austrija, Belgija, Bugarska, Cipar, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Švedska i Ujedinjena Kraljevina.

Institucije EU-a:

Europska komisija

Europska komisija jedna je od tri najvažnije institucije Europske unije (uz Vijeće EU-a i Europski parlament). Komisija **zastupa interese Europske unije** kao cjeline, a među njezinim zaduženjima su **predlaganje novih propisa i kontrola provedbe** postojećih propisa te politika EU-a. Sastavljena je od **28 povjerenika**, po jednog iz svake države članice, koji su na čelu općih uprava zaduženih za provođenje zajedničkih politika EU-a.

Europski parlament

Europski parlament je institucija Europske unije koja **predstavlja građane država** članica EU-a. Parlament je **zakonodavac**, zajedno s Vijećem EU-a. Broj zastupnika, koji se od 1979. godine biraju izravnim glasanjem u državama članicama, razmjeran je udjelu stanovnika pojedine države u ukupnom broju stanovnika Unije. Lisabonskim ugovorom utvrđen je maksimalni broj zastupnika u Europskom parlamentu – 750 zastupnika + 1 predsjednik Europskog parlamenta.

Europsko vijeće

Europsko vijeće je institucija EU-a koju čine **predsjednici država ili vlada država** članica EU-a, predsjednik Europskog vijeća (kojega bira samo Europsko vijeće na mandat od dvije i pol godine, uz mogućnost reizbora) i predsjednik Europske komisije. U radu Europskog vijeća sudjeluje i Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku. Europsko vijeće sastaje se minimalno dvaput u šest mjeseci, a određuje političke ciljeve razvoja Unije i njezinih politika.

Vijeće Vijeće Europske unije Vijeće ministara

Vijeće (često se spominje kao Vijeće Europske unije ili Vijeće ministara) **zastupa države članice**. Vijeće EU-a je **zakonodavac**, pri čemu radi zajedno s Europskim parlamentom. Članovi Vijeća su **ministri 28 država članica**, koji se sastaju ovisno o temi o kojoj se raspravlja: vanjski poslovi, poljoprivreda, industrija i slično. Vijeće zasjeda u različitim sastavima, među kojima su na primjer Vijeće za vanjske poslove te Vijeće za poljoprivredu i ribarstvo, ali djeluje kao jedinstvena institucija. U Vijeću svaka država članica raspolaže određenim brojem glasova, pri čemu države s većim brojem stanovnika imaju veći broj glasova, ali ne strogo proporcionalno, već je

raspodjela glasova više prilagođena državama s manjim brojem stanovnika.

Predsjedanje Vijećem rotira se svakih šest mjeseci između država članica, pri čemu država predsjedateljica usko surađuje i zajednički planira s drugim dvjema predsjedateljicama u okviru triju sukcesivnih predsjedanja (tzv. Trio). Iznimka je Vijeće za vanjske poslove, čiji je predsjedavajući Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.

Sud Europske unije **jedini je ovlašteni tumač prava EU-a**, a odlučuje o slučajevima koje podnose države članice, institucije Unije te pravne i fizičke osobe. On **omogućuje istovjetno tumačenje zakona Europske unije** na njezinu području putem tijesne suradnje s nacionalnim sudovima kroz prethodni postupak za tumačenje prava Unije. Sud se sastoji od po jednog suca iz svake države članice.

Europski revizorski sud Europski revizorski sud **kontrolira prihode i rashode Unije** te dodjeljuje sredstva iz proračuna EU-a. Sud se sastoji od po jednog suca revizora iz svake države članice.

Europski pučki pravobranitelj - ombudsman Europski pučki pravobranitelj **istražuje pritužbe na nepravilan rad ustanova ili tijela Europske unije**. Svaki građanin Europske unije ili pravna osoba, koja ima prebivalište ili ured registriran u državi članici Europske unije, može se pritužiti pučkomu pravobranitelju.

Europski gospodarski i socijalni odbor i Odbor regija Europski gospodarski i socijalni odbor i Odbor regija **dva su savjetodavna tijela Europske unije**. Europski gospodarski i socijalni odbor predstavlja interese različitih gospodarskih i socijalnih interesnih skupina (poslodavaca, zaposlenika, nevladinih udruga) i daje mišljenja drugim institucijama, najčešće u postupku donošenja novih propisa EU-a. Odbor regija sastoji se od predstavnika regionalnih i lokalnih vlasti te zastupa interese regija i jedinica lokalne samouprave na razini Unije u procesima stvaranja te u provedbi zajedničkih politika EU-a.

Donošenje **propisa** EU-a

U postupku donošenja propisa sudjeluju Europski parlament, Vijeće i Europska komisija. Nakon što **Komisija predloži** novi propis, **nacionalni parlamenti država** članica EU-a u roku od osam tjedana **daju mišljenje** o predloženoj propisu. Da bi u redovnom zakonodavnom postupku predloženi propis bio prihvaćen potrebno je da ga, u istome tekstu, uz tri čitanja, **prihvate Vijeće i Europski parlament**. Na taj način uređen je sustav kontrole i ravnoteže, čime se osigurava interes Europske unije kroz Komisiju koja izrađuje prijedlog propisa, interes država članica kroz očitovanje nacionalnih parlamenata te donošenje odluka u Vijeću, dok je interes građana osiguran putem Europskog parlamenta.

Više informacija možete pronaći na:

Službeni portal Europske unije
<http://europa.eu/>

Informacijska služba Europske unije Europe Direct
<http://europa.eu/europedirect/>

Portal za građane i poslovnu zajednicu Europske unije Tvoja Europa
<http://europa.eu/youreurope/>

HR, EU.

REPUBLIKA HRVATSKA

Nova članica
Europske unije
od 1. srpnja 2013.

REPUBLIC OF CROATIA

The new member
of the European Union
as of July 1, 2013

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
Trg Nikole Šubića Zrinskog 7-8, 10 000 Zagreb
Tel: (+385) 1 45 69 964; faks: (+385) 1 4551 795
webmas@mvep.hr - www.mvep.hr
ISBN 978-953-7859-06-0
Zagreb, lipanj 2013.

